

**Tendències i Enfocaments de la Recerca en
Planificació i Gestió d'Institucions Educatives**

Codi: 43215
Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
4313815 Recerca en Educació	OT	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Joaquín Gairín Sallán

Correu electrònic: Joaquin.Gairin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Cap

Objectius

Aquest mòdul és obligatori de l'especialitat de Pedagogia Aplicada i és optatiu de la resta d'especialitats.

Aquest mòdul pretén introduir a l'alumne en el coneixement i investigació sobre els elements claus dels processos planificació i gestió vinculats al desenvolupament organitzatiu de les institucions de formació.

En concret els objectius del mòdul són:

- Analitzar el sentit i utilitat de les organitzacions en la societat del coneixement.
- Comprendre els factors i dinàmiques que incideixen en el canvi i millora de les organitzacions.
- Identificar estratègies i instruments relacionades amb la direcció y gestió de processos de canvi
- Valorar metodologies i resultats d'investigació en el camp de la planificació i gestió del canvi organitzatiu.
- Planificar estudis específics relacionats amb organització i direcció d'institucions de formació per la millora.

Competències

- Analitzar dades d'acord amb la seva natura i elaborar resultats d'acords amb els propòsits de la recerca.
- Analitzar projectes de canvi i de millora en les organitzacions.
- Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia.
- Comunicar els resultats de la recerca, el coneixement adquirit i les implicacions per a la pràctica, i adequar-ne el registre al públic i als protocols formals.
- Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
- Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la cerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i la comunicació de resultats.

- Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis.
- Planificar recerques d'acord amb problemes relacionats amb la pràctica, tenint en compte els avenços teòrics en el camp de coneixement.
- Recollir dades per a la recerca en coherència amb l'opció metodològica triada.
- Reconèixer i relacionar els aspectes teòrics, empírics i socials del domini específic de recerca.
- Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca.
- Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar des de les aportacions de la investigació els estadis de desenvolupament i canvi institucional: espai per al diagnòstic, programes de canvi, avaluació del canvi i investigació.
2. Analitzar els marcs teòrics de referència per establir aquells que orienten la investigació en l'àmbit de la planificació i gestió d'institucions d'educació.
3. Analitzar projectes per a la millora del context organitzatiu a partir dels resultats d'investigació existents.
4. Aplicar els coneixements adquirits i la capacitat per resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'àrea d'estudi pròpia.
5. Auditar i avaluar processos d'investigació en innovació organitzativa.
6. Comunicar les pròpies conclusions, i els coneixements i les raons últimes que les sustenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
7. Conèixer els aspectes rellevants dels contextos propis de les investigacions en l'àmbit de la planificació i gestió d'institucions d'educació i analitzar-los com a objectes d'investigació.
8. Desenvolupar valors professionals que incloguin ètica pròpia de la recerca en educació, en particular el respecte a la diversitat d'opinions i de manera de ser i de fer.
9. Determinar la informació i / o els subjectes implicats en un estudi en l'àmbit de la planificació i gestió d'institucions d'educació.
10. Determinar metodologies adequades per a l'anàlisi i l'impacte de les innovacions en les institucions escolars.
11. Elaborar conclusions tenint com a referència els objectius i qüestions de la recerca i els referents teòrics.
12. Identificar problemes a la pràctica relacionats amb la planificació i gestió d'institucions d'educació.
13. Identificar problemàtiques educatives relacionades amb la investigació, planificació i gestió d'institucions d'educació i les bases i fonaments dels processos de planificació institucional orientada al canvi.
14. Identificar referents teòrics i avaluar les tendències i enfocaments sobre canvi organitzacional.
15. Incorporar les TIC en el procés d'investigació, la recerca i la gestió de la informació, l'anàlisi de dades i la difusió i comunicació de resultats.
16. Integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació incompleta o limitada que inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels coneixements i judicis propis.
17. Jutjar la rellevància i pertinència teòrica i social d'una problemàtica d'investigació relacionada amb la planificació i gestió d'institucions d'educació.
18. Negociar amb les persones i / o institucions la recollida d'informació (permisos, protocols, cronograma).
19. Redactar documents científics de síntesi per a ser presentats a diferents audiències.
20. Relacionar resultats en base a la seva procedència (fonts i / o instruments).
21. Tenir coneixements que aportin una base o una oportunitat per ser originals a l'hora de desenvolupar i/o aplicar idees, sovint en un context de recerca.
22. Tenir les habilitats d'aprenentatge que permetin continuar estudiant d'una manera que ha de ser principalment autodirigida o autònoma.
23. Treballar en equip i amb equips del mateix àmbit o interdisciplinaris.

Continguts

Es tractaran les següents temàtiques:

- Tendències i enfocaments sobre el canvi organitzacional.
- Bases i fonaments dels processos de planificació institucional orientada el canvi.
- Les variables d'èxit en les innovacions institucionals: resultats d'investigació (tècniques, recursos i metodologies del canvi)
- La gestió del canvi en les organitzacions: models d'investigació.
- Metodologies per l'anàlisi i l'impacte de les innovacions.
- Estadis de desenvolupament i canvi institucional: espai per el diagnòstic, programes de canvi, avaluació del canvi i investigació.
  - Els directius com a promotors i agents de canvi.

Metodologia

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

- Classes magistrals/expositives per part del professor
- Lectura d'articles i fons documentals
- Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals
- Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis.
- Presentació / exposició oral de treballs.
- Tutories.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives i anàlisi i discussió d'articles	36	1,44	1, 3, 13, 14, 17, 20
Tipus: Supervisades			
Activitats virtuals (forum,...) i elaboració del treball de curs	24	0,96	1, 2, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19
Tutories	12	0,48	5, 11, 17
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles i fons de documentació i preparació de presentacions	78	3,12	2, 5, 7, 11, 12, 14, 16, 19

Avaluació

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Memòria/ treball individual de mòdul	70%	0	0	3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Presentació dels resultats de l'anàlisi i discussió d'articles, resolució de casos	30%	0	0	1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 19, 22, 23

Bibliografia

ARA, B. y Otros (2005). *Análisis de los centros educativos*. Barcelona. Horsori. ICE de la Universitat de Barcelona.

BADÍA, P. y VIETES, M. (2011). *Evaluación, resultados escolares y sistemas educativos*. Madrid: Walters Kluwer.

CARBONELL, J. et. al. (1998). *Aprendiendo de las innovaciones en los centros*. Barcelona: Octaedro

EUROPEAN COMMISSION (2011). *Progress towards the common European objectives in education and training (2010/2011) Indicators and benchmarks*. Brussels.

EURYDICE (2011). *Key Data on Learning and Innovation through ICT at School in Europe 2011*. Brussels.

FERRER, F. (dir.) CASTEL, J.L.; VALIENTE, O. (2009). *Equitat, excel·lència i eficiència educativa a Catalunya. Una anàlisi comparada*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Col, Polítiques nº 68.

FULLAN, M. (2002). *Los nuevos significados del cambio en educación*. Barcelona: Octaedro.

GAIRÍN, J. (Ed.) (2011). *El trabajo colaborativo en red. Actores y procesos en la creación y gestión del conocimiento colectivo*. Madrid: Wolters Kluwer Educación.

GAIRÍN, J. (Ed.) (2012). *Gestión del conocimiento y desarrollo organizativo: formación y formación corporativa*. Madrid: Wolters Kluwer Educación.

GAIRÍN, J. y ARMENGOL, C. (Coord.) (2003). *Estrategias de formación para el cambio organizacional*. Barcelona: Praxis.

GAIRÍN, J. y CASTRO, D. (Eds.) (2010). *Desarrollo educativo al servicio del desarrollo social*. Santiago de Chile: FIDECAP.

GAIRÍN, J. y RODRÍGUEZ-GÓMEZ, D. (2011) Cambio y mejora en las organizaciones educativas. *Educación*, vol47/1, 32-50

GATHER, M. (2004). *Innovar en el seno de la institución escolar*. Barcelona: Grao.

GORDÓ, G. (2010). *Centros educativos: ¿islas o nodos? Los centros como organizaciones-red*. Barcelona : Graó.

GUARRO, A. (2005). *Los procesos de cambio educativo en una sociedad compleja: diseño, desarrollo e innovación del curriculum*. Madrid: Pirámide.

HANNAN, A. Y SILVER, H. (2005). *La innovación en la Enseñanza superior*. Madrid: Narcea.

HARGREAVES, A. (2002). *Una educación para el cambio*. Octaedro: Barcelona.

HARGREAVES, A. Et alt. (2001). *Aprender a cambiar*. Octaedro: Barcelona

TOMÁS, M. (Coords.)(2006): *Reconstruir la universidad a través del cambio cultural*. Col. Documents. UAB.

VILLA, A. (2008). *Innovación y cambio en las organizaciones educativas*. Bilbao: Universidad de Deusto.

Enllaços web:

AGENCIA NACIONAL DE EVALUACIÓN DE LA CALIDAD Y ACREDITACIÓN: <http://www.aneca.es/>

AGÈNCIA PÈR LA QUALITAT DEL SISTEMA UNIVERSITARI DE CATALUNYA, que té referències a l'avaluació de les institucions (<http://www.aqu.cat/universitats/index.html>) i dels professorat (<http://www.aqu.cat/professorat/index.html>)

EQUIPO DE DESARROLLO ORGANIZACIONAL: <http://edo.uab.es>

FORUM EUROPEO DE ADMINISTRADORES DE LA EDUCACIÓN: <http://www.feaec.es>

FORUM EUROPEU D'ADMINISTRADORS DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA: <http://www.feaec.org>

RED DE APOYO A LA GESTIÓN EDUCATIVA: <http://www.redage.org>